Atropine oogdruppels bij sterk toenemende bijziendheid

Progressieve myopie bij kinderen

ijsselland ziekenhuis

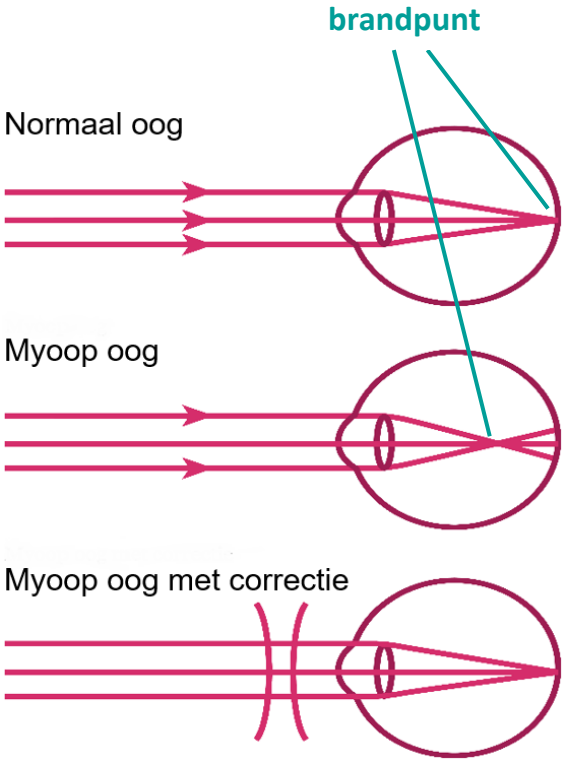
Samen maken we het verschil.

ysl.nl 010 258 5000

Patiënteninformatie

Uw kind heeft **progressieve myopie:** sterk toenemende bijziendheid. Uw orthoptist en/of uw oogarts heeft hiervoor een behandeling met atropine oogdruppels voorgesteld.
In deze folder leest u hoe dit middel werkt en hoe u het gebruikt.

Wat is myopie?

Myopie of bijziendheid is een afwijking van het oog waarbij een brekingsfout optreedt. Dit komt doordat de oogbol in verhouding te lang is. Het brandpunt van de lichtstralen die in het oog schijnen valt vóór het netvlies, in plaats van erop en dit zorgt voor een onscherp beeld. Het beeld op afstand wordt wazig en dichtbij scherp waargenomen. Vandaar de benaming bijziendheid. Met behulp van een negatieve (min) lens kan dit verholpen worden.

Hoe ontstaat myopie?

- **Erfelijkheid:** als één of beide ouders bijziend zijn, is de kans op bijziendheid groter.
- **Omgeving:** als er geen goede balans is tussen activiteiten dichtbij (lezen, tablet, smartphone etc.) en activiteiten buitenshuis.

Risico's van hoge myopie

Kinderen zijn in de groei, hierdoor zullen de ogen ook in lengte toenemen. Door deze groei kan ook de myopie toenemen tot ongeveer 25 jaar.
De snelheid van toename van de myopie verschilt per kind.

Een gemiddeld volwassen oog is 23 mm lang. Bij een bijziend oog kan de lengte tot wel 30 mm oplopen.

Een ooglengte boven 26 mm of een sterkte van -6 of hoger wordt **hoog myoop** genoemd. Als kinderen volwassen worden, kunnen zij daardoor op latere leeftijd een oogaandoening ontwikkelen die tot blijvende schade kan leiden.

Behandeling van myopie zonder medicijnen

Correctie sterkte

Myopie kan gecorrigeerd worden door middel van min-glazen met behulp van bril of contactlenzen. De orthoptist bepaalt de sterkte door middel van een druppelonderzoek. Doordat de afwijking van het oog toeneemt, zullen de glazen of lenzen regelmatig vervangen moeten worden.

Lifestyle regels

Bij kinderen moet er een balans zijn tussen activiteiten nabij en activiteiten buitenshuis. Dit kan toegepast worden met de **20-20-2 regel**:

- Na elke **20 minuten** “nabijwerk” (lezen, tablet, smartphone etc.) een pauze van minimaal **20 seconden** nemen door de ogen te ontspannen door in de verte te kijken.
  Verder dagelijks minimaal **2 uur** buitenspelen in daglicht.
- “Nabijwerk” op meer dan 30 cm afstand houden.

Speciale contactlenzen

Er zijn twee typen contactlenzen die de bijziendheid kunnen remmen: Ortho-K (nachtlenzen) en multifocale zachte contactlenzen.

- Voor **beide typen contactlenzen** geldt dat uw kind zelfstandig en consequent moet kunnen omgaan met contactlenzen.

- De **nachtlenzen** hebben echter een risico op zeer ernstige ooginfecties. Dit is zeldzaam, maar toch wordt het gebruik van de nachtlenzen om die reden in Nederland door oogartsen sterk afgeraden.
- **Multifocale zachte contactlenzen** laten in enkele wetenschappelijke onderzoeken zien dat zij een remmend effect hebben op de groei van het oog en daarbij op de myopie.
  - De remming is minder dan met de atropine therapie.
  - Kinderen moeten 8 jaar of ouder zijn.
  - De behandeling vindt plaats bij een optometrist met kennis van zaken over de behandeling van kinderen en van myopie.
  - Verder is goede (schriftelijke) voorlichting belangrijk over onder andere hygiënemaatregelen en alarmsymptomen.
  - Minimaal 2x per jaar wordt door middel van aslengte-metingen gecontroleerd of er geen complicaties zijn.

Speciale brillenglazen

Ook zijn er recent speciale glazen ontwikkeld die de toename van myopie kunnen afremmen, maar er is eerst meer onderzoek nodig om dat te bewijzen.

Behandeling van myopie met medicijnen: atropine oogdruppels

De toename van myopie kan ook met atropine oogdruppels behandeld worden. Dit is de meest effectieve behandeling om ervoor te zorgen dat de afwijking minder snel toeneemt.

- Deze druppels kunnen met verschillende concentraties voorgeschreven worden.
- Volgens de huidige stand van de wetenschap is de startdosering 0,05%.

- Als de toename van de myopie niet voldoende geremd wordt met atropine 0,05%, kan de oogarts het advies geven om over te gaan op een hoger percentage.
- De atropine druppels worden door uw oogarts voorgeschreven en kunt u bij uw eigen apotheek afhalen.

Mogelijke bijwerkingen van atropine

- Atropine zorgt voor ontspanning van accommodatie (scherpstel) spieren en pupilverwijding. Dit kan leiden tot **leesklachten** en **lichtgevoeligheid**.
  Hoe erg de klachten zijn, hangt sterk af van het percentage van de atropine:
  - Bij een dosering van 0,05% geeft atropine weinig tot geen klachten.
  - Bij hogere doseringen kunnen de leesklachten verholpen worden door de vertebril af te doen bij “nabijwerk” en een zonnebril op te doen bij lichtgevoeligheid. Als dit niet voldoende is, kan een lees- of multifocale bril met meekleurende glazen een oplossing bieden.
- Daarnaast zijn er **algemene** bijwerkingen mogelijk.
  Deze komen heel weinig voor, bij minder dan 1% van de behandelde kinderen.
  De bijwerkingen kunnen zijn: **rode ogen, huidreactie, koorts, huiduitslag, snelle hartslag, droge mond** en **gedragsstoornissen**.
  Het kan zijn dat deze bijwerkingen pas na enige tijd opkomen.

Krijgt uw kind één van deze klachten?
Dan moet u contact opnemen met de behandelend oogarts/orthoptist. De contactgegevens vindt u achter in deze folder. De behandeling moet dan worden gestopt.

Is atropine gevaarlijk?

Atropine is een giftige stof als het in hoge dosis met de mond wordt ingenomen. Het mag het daarom niet opgedronken worden.

Heeft uw kind een druppel (of meer) in de mond gekregen?
Neem dan direct contact op met uw huisarts of met de Spoedeisende Hulp.

Voor kinderen met een kans op overgevoeligheid voor atropine, zoals kinderen met het syndroom van Down, wordt gebruik afgeraden.

Start van de behandeling

Onderzoeken

Naast het standaard orthoptisch onderzoek, worden er enkele extra onderzoeken gedaan bij uw kind.
Daarbij wordt gemeten:

- Gezichtsscherpte dichtbij en veraf;
- Sterkte en de lengte van de ogen;
- Pupilgrootte;
- Accommodatievermogen (scherp stellen).

Thuis starten met de oogdruppels

- U moet uw kind tijdens de behandeling **iedere dag** druppelen met atropine in beide ogen.
- Wij adviseren om in de avond (bijvoorbeeld bij het poetsen van de tanden) te druppelen.
- U krijgt van de orthoptist en van de apotheek instructies over hoe u moet druppelen.

Vervolg behandeling

- Vier weken na de start van de behandeling volgt er een **telefonische afspraak** met de orthoptist. Er wordt gevraagd of uw kind bijwerkingen heeft van de druppels en of er dagelijks gedruppeld wordt.
- Vervolgens zullen **twee tot drie controle afspraken per jaar** plaats vinden.
- De duur van de behandeling met atropine hangt af van de leeftijd en de brilsterkte bij de start van de behandeling. Wanneer de myopie een langere tijd stabiel blijft, kan de atropine behandeling langzaam afgebouwd worden, totdat de myopie stabiel blijft zonder oogdruppels. In het algemeen zal de behandeling vaak tot het 15e levensjaar worden voortgezet.

Belangrijke aandachtspunten

- U kunt er ook voor kiezen om van deze behandeling af te zien; het is vanzelfsprekend uw eigen keuze om de druppels te gaan gebruiken.
- De druppels kunnen de toename van bijziendheid niet voorkomen, maar alleen afremmen.
- Als u start met de oogdruppels, dan zijn regelmatige controles noodzakelijk.
- Druppel consequent elke avond beide ogen.
- De druppels zijn bij inname via de mond giftig. Houd de druppels dus buiten bereik van (jonge) kinderen en dep overtollige druppels direct weg rondom het oog.
- De bijwerkingen van atropine zijn al vele decennia bekend, maar de lange termijneffecten van langdurig gebruik zijn nog niet geheel bekend.

→*vervolg: zie pagina 8*

- Er wordt eerst voor een lage dosering gekozen. Soms is het later nodig om een hogere dosering te gebruiken. Dit wordt dan met u overlegd.
- Een lage dosering is niet standaard leverbaar; deze moet bereid worden. Let erop dat u de juiste dosering heeft gekregen bij de apotheek.
- Lees voor gebruik altijd de bijsluiter.
- Ook als u uw kind druppelt, blijven de lifestyle-regels gelden: niet te lang “nabijwerk” en veel buiten zijn (minimaal 2 uur per dag).
- Neem bij klachten of vragen contact op met de polikliniek Oogheelkunde.

Aanbevolen websites

- www.myopie.nl
- www.oogheelkunde.org > patiëntenvoorlichting
- www.oogfonds.nl

Heeft u nog vragen?

Dan kunt u contact opnemen met uw orthoptist via de assistente van de polikliniek Oogheelkunde van het IJsselland Ziekenhuis, van maandag tot en met vrijdag van 8.15 tot 16.30 uur, tel. **010 – 258 5960**.

Verder nog van belang
Deze folder ondersteunt de mondelinge informatie die u krijgt. Stel vragen als u meer wilt weten over onderzoek, operatie, gevolgen, risico’s of andere behandelmogelijkheden.
Ontdek Mijn IJsselland De toegang tot uw eigen gegevens, dossier, afspraken en vragenlijsten **mijn-ijsselland**

ijsselland ziekenhuis **OOG.042** / 260226.KM